

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS.

ANY XIV

Reus Dimars 20 de Juny de 1899

Núm. 3.924

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en les principals llibrerias d'aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, llogratia Mallefré, carrer Junquers, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.000
provincias trimestre. 3.000
extranger y Ultramar. 4.000
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d'una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de...

TROS

La que paga més contribució de la província.

Esparrachs d'Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d'EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou, núm. 12).

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos a cinch de la tarde, Arrabat de Santa Anna, 1 primer.
A Tarragona: los demás dias de deu a una del matí y de tres a cinch de la tarde, havent tasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, primer.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu a la vegada que extraordinaries condicions d'economia: en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran limpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjes difícils d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima. Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus, 9 Juny, 1899. — Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Secció doctrinal

La demostració

Suposém a nostres lectors edificats per la lectura de las cosas esdevingudes en las sessions celebradas pel Congrés de diputats lo dissapte d'ara fa dos setmanas y l'dillons de la anterior. Quan en unas Cortes oridadas a regenerar al país passan aqueixas cosas, que es lo que esperam ja als espanyolissims, aquells que somian encara ab las grandesas del temps de Felip II y ns parlan de Pavia y d'Otumba y de la nació en quals dominis no's ponía, etc. etc.? Cal parashi una mica en la ensenyansa que's després d'aqueixas duas funcions parlamentarias que haurán cridat l'atenció de tot lo món y que haurán sigut una nova y terrible demostració del estat miserim a que ha arribat la Espanya d'en Cánovas, d'en Sagasta y d'en Romero Robledo. Efectivament, aquest ho digué: *Pero nosotros somos tan viles y miserables...* que ns creyém honrats seynt al costat del qui ha atentat contra le Fé, que era l'únich puntal y l'únich llas de l'Espanya una, y ha atentat també contra la mateixa *unidad de la patria* dirigint los treballs masónichs que han portat la pérdua de las Filipinas. Nos creyém honrats seynt al costat d'aquell contra qui, no fa pas tant temps, no tenian prou anatemes per lliensarli los diaris de Madrid, alguns dels quals avuy le defensen. Si, som viles y miserables fins a aqueix punt, y estigué molt be la justificació en boca del etera saltimbanquis de la política al qual no fore mal d'erli la presidencia del Gensed de ministros, porque lo dia que ns hagin d'enterrar el llógich que sia ell qui ns haja obert la fossa. Lo paper de fossar es l'últim que li toca. Cal parashi una mica en la ensenyansa que's després d'aquestas duas sessions parlamentarias, y nos-

altres hi teniam major interès estudiarias per quant demostran alguna de las cosas que de tant temps tenim ditas. Per de prompte a nosaltres ja ns ha acontenat una pila que, en mitj de tanta corrupció, hi haja hagut qui tinga encara prou vergonya que's dongui de menys de formar part d'una colectivitat en que hi haja un home tan digne com en Morayta. Estém convensuts de que aixó ja es un progrés, com estém convensuts de que lo que ha sigut aquesto aquesta vegada, y ho ha sigut tan encarnissadament, no ho hauria estat de cap manera en temps d'en Cánovas. Los diaris de Madrid ho han dit y creyém que tenen rahó. Lo gran Cánovas no ho hauria permés que's posés en tela de judici que en Morayta no podís assegurar en lo Congrés: lo gran Cánovas hauria tingut per inconcús lo dret del primer franchmasó a formar part del Parlament y aquest dret l'hauria fet respectar. Pero elashoras en Morayta no hauria alcansat lo gran éxit que era ha obtingut, tan falaguer per ell y per tot lo mesonisme, ni's podria vanter, com a pot fer, d'haver derrotat, vergonyosament, ab l'ajuda de tots los qui fan veure que en capacitat y enteresa son las primeras figuras de la nació, als pochos ó molts que encara creuen que la dignitat está per sobre de tot. Per ben empleats pot dar en Morayta tots los esforços y tota la exaltació a que l'portaren los variats incidents d'aqueixas duas sessions, en que, com si no hi hagués res més que fer, no s'ocuparen los diputats en altra cosa que en sa miserable persona. La victoria ha sigut completa, y a aquestas horas tots los orients y las occidentes de la masoneria universal haurán enviat la magna felicitació al masó gros de *España y sus Indias*. De veras la mereix, y la mereixen tant com ell los qui tant bé cooperaren al éxit: en Romero, en Sagasta, en mateix Silvela y la presidencia de la Cambra. Tots han descompenyat be'l paper respectiv y ab tota rahó podria dir en Silvela que estava content del resultat.

Efectivament, las cosas passaren com havian de passar. Lo transiuga del conservadorisme — ó millor, de tota los partits — estava en son lloch defensant los drets parlamentaris del home a qui demá farà la guerra. El polser per congraciarse ab los mateixos que avuy han sigut ses victimas. La cuestió era, avuy, combatre el qui tan injustament s'adjudicó l'herencia d'en Cánovas, que a ningú més que a n' en Romero, lo avyem. Lo primer éxit d'en Romero contra en Silvela també ha sigut complet: ha lograt desorganizar la majoria. Ha lograt que elements que forman part de la mateixa majoria presentessin un vot de censura contra'l president accidental de la Cambra ministerial, y aqueix vot de censura, que era merescut porque assumptos de tanta importancia com lo que s'havia de votar dilluns en lo Congrés no's resolen per sorpresa sino quan hi ha interès especial en resoldrels d'aque-lla manera; aqueix vot de censura es la única cosa que sepigué portar en Silvela conseguint que fos rebutjat per una notable majoria. Ab lo qual en Silvela, que ja s'havia posat tan en ridícol lo dissapte, hi acabá de quedar lo dilluns, encaminant las cosas de manera que'l resultat de vot de censura fos un desgravi ó satisfacció per en Morayta, com generalment y ab molta rahó fou aixís considerat.

En quant al paper que en la funció representaren las minorias lliberals, no cal esforçarse en posarlo de relleu. Los republicanas, naturalment, tenjan interès directe en que Morayta sortís ab la seva. En Sagasta y ls que l'segueixen lo tenjan en aillar los *tueros de la libertad y del parlamentarismo*, pero no volgueren arregar ab lo mort y l'deixaran a las espaldas de la majoria. Los gemacistas, més franchs, volaren ab los contraris d'en Morayta. Pero lo més singular de tot es que evidentment l'atmosfera general de la Cambra era contraria a l'admissió d'en Morayta, y no obstant, la comissió d'incompatibilitats fallá lo dictamen a son favor, las minorias directa ó indirectament, i afavoriren també, en Silvela hanc una fugida, per no comprometes, en lo recurs de declararho ces de conciencia y'l president de la Cambra, en Pidal, abandoná lo seu sitial deixantli a qui tindria prou falta d'escrúpols per fer admetre a n'en Morayta en quals- vulga forma que fos, digna ó indigna. Tothom hi feu lo que pogué y no's pot dir a ningú 'mal profit' de fassió. Y'en Morayta, gran orient ó llevant de la masoneria espanyola y perseguit y processat per traydor a la patria, forma part del Congrés, y qui no ho vulgni que ho deixi.

Quin paper tant goldós hi ha fet la majoria en aquest assumpte! Si estava contra n Morayta, com semblava demostrarlo las paraules que havia deixat anar y la votació del dissapte, porque no aprofitava l'ocasió del vot de censura contra la presidencia per declarar explicitament que l'admissió del franchmasó no liera grata: en Silvela, com hem indicat ja, no tingué domini sobre la majoria sino quan li pogué fer un mal paper. Era deficiencia en las qualitats del nou jefe del partit conservador, com praté y ha dit la gran majoria de la gent política de Madrid, ó es que'l diable li cega la ulls aquesta vegada pel gran profit que n'havia de tindre? Considerém nosaltres que hi havia de go, de l'una cosa y de l'altra. Respecte a lo primer, ja ho sab lo lector en quin predicament l'hem tingut sempre a n Silvela. Lo consideravam com una mitja vida, tant en la teoria com en la práctica, avans del estat famosa dissidencia ab en Cánovas, per una mitjana, lo tinguerem en lo moment d'esositar la dissidencia y durant sas batzues ab le *Monstruo*; de mitjanía s'acreditá després de la dissidencia, quan al moment preo olimpich de son superbiós rival, anulá timentment del vent del món, y, quan le mort soptada del jefe del partit conservador mené als conservadors mes ó mes passos a girar los ulls envers al dissident, nos expressá rem ja més clar y diguerem y repetirem que'l partit

conservador era un partit mort que no ressuscitaria, perquè a l'hora de la mort d'en Cánovas no era ja res més que un ninot o meniqui que se sostenia gràcies a la combinació d'una pila de cordells qual complicat mecanisme no entenc ja ningú, mort le *maese Pedro* que havia fabricat aquella curiosa màquina. Però això que nosaltres predicàvem ho creyem pocs, y, després de las botetades de las guerras, quan se tractà de regenerarnos, los clarividents, los experimentats, no sense in Silveia, sense sa experiencia política, sense l'organización d'elements qual secret ell possentia, era inútil predicar regeneración, y que 'is qui la predicaven, los qui havian publicat declaraciones mes ó menos explicitas tractant de fundar alguna cosa separada radicalment de la política, no podian fer res sense la cooperació d'en Silveia; y d'aqueixos consells dels clarividents, dels experimentats, ne vingué la conjunció, Silveia-Polavieja, y després lo ministeri actual, y ara n'ha vingut lo resultat eloqüentíssim d'aqueix consorci que vegegrem en las funciones parlamentarias dels dias 10 y 12. Lo volent d'en Pidal, sa retirada del Congrés y la *malaltia* posterior, lo que 's llegeix entre ratillas en la premsa madrilenya, y l'evidencia, sobre tot l'evidencia, han demostrat ai nosaltres teniam rahó. Si trobas, lector, que es poca demostració de lo que nosaltres sosteniam lo esdevingut en las últimas sessions del Congrés, llegeix los devantals que porta aqueta dias el «Diario de Barcelona», quals Director y redactors foren los heralts de la famosa *conjunció*, los homes que 'ns digueren que haviam de seguir caminant de brasset ab la corrupció política. perquè en aquesta corrupció hi havia encara l'organización; llegeix los aqueixos devantals y veurás fins a quin punt haviam fet blanch nosaltres, profetas contra 'l nostre propi gust. Per despatxar a *rajatablas* al parlamentarisme, per demanar als elements conjurats, a la pedra y al llamp, que se ho emportan tot, no feya falta certament manipular y fundar la *conjunció*, a la qual per ara no hem d'agrarir res. perquè lo que individualment hagi fet en Durán y Bas poch hi té que veure. En Durán ho hauria fet ab conjunció y sense conjunció. En cambi ja veym com tractan los ministros a la comisió que ha anat a demanar lo concert económic, que ne es ni un esquitx de lo que volém ni tant solament de lo que en Polavieja nos va prometre y que adoptá la *conjunció*.

Está ben demostrat, donchs, per propia confessió dels qui hi concebiren que la *conjunció* no done 'is resultats deguts: era toca als clarividents, als experimentats, dirnos per quin camí hem de tirar.

M. R.

CRÓNICA

Ab los nous pressupostos, llegita per en Villaverde, aviat será un luxe lo poderse dir espanyol. Encara no s'han pogut estudiar en sos detalls íntims, més de lo que 'l telégrafo nos ha anticipat ja a després que s'ha confeccionat un element encara més simbolicat, més draconia y més amenaçador que 'is que ja teniam, pera que un núvol de llagosta castellana s'estengui pera aquest país y se 'ns mengi no tan sols las economias, sino las energias y la voluntat de fer negoci.

Las ratillas principals del pressupost actual tiran dret, ben dret cap a la riquesa catalana perquè *expolien* al comerç y a la industria y lo posan lligat de mans y peus en poder dels investigadors per los qui res podrá quedar secret.

Y mentres tots los espanyols rebém aquest cop de tramo; mentres se 'ns fa impossible la vida y 'l treballar, no hi ha una paraula d'indignació contra las mils y mils recompensas donades durant la guerra.

¡Deu meu y que paguem ben car lo parlar en castellá!

Per lo demás res nos vé de nou. De nou nos hauria vingut que aqueixa gent hagués fet alguna cosa bé y demostrés reflexió y repenediment. Pero no n'hi ha, no de remey, ni de millora: lo de Cuba no 's ha ensenyat res: lo de Filipinas tampoch.

Cal despedirnos de la més petita ilusió y dir: Fins una altra de més grossa.

¡Y 'l general?.....

Bé, gracias á Deu; molt bé; preguntinho als comissionats de la Diputación de Barcelona que han anat a Madrid a ferli present elló del concert económic y s'han trobat ab una altra música; s'han trobat ab lo *descens* dels pressuposts.

Una nota final que retrata bé la Espanya: 10 per 100 pagarán tots los empleats particulars de grossa categoría; 5 per 100 los altres empleats de tota mena en casas de comerç, banca, botigas etc. etc.

Y ara parin atenció:

Las bailarinas, toreros, bolentins y altres *artistas* pagarán 3 per 100. Los homes polítics exemps de contribució.

Aquestos, oh! aquestos, com diu en Romero Robledo se tornan pobres fent que paguin los altres, los treballadors de tota mena.

¡Vi-va Español...! Que vivan los valientes! etc. etc., música, música.

Lo «Boletín Oficial» de la provincia, d'ahir, publica dos circulars importants:

La primera se refereix a la facultat que tenen los gobernadors civils d'expedir permisos pera usar armas a totas las personas que fan serveys públics y a qui sembla que la Companyia Arrendataria del timbre de aña pretensions en exigíroshi la patent corresponent.

La segona circular, que es de la Tesorería d'Hisenda d'aquesta provincia, se refereix a la obligació que tenen tots los Ajuntaments de posarse al corrent en lo pago ab l'Estat, ere que surt la meytat dels concejals, amenaçantlos que si no ho fan sense contemplacions los declarará responsables a ells en sos bens particulars.

Ja ho saben los senyors concejals de nostre Municipio.

Diu nostre colega lo *Diario de Reus*: «En lo despaig del senyor Gobernador civil de la provincia devía reunirse abir la Junta de plagas del camp pera tractar de la aprobació de comptes y punts respecte a filoxera a Godesa y Tortosa.»

¡La Junta de plagas del camp!

Que al camp hi ha molts plagas ja ho sabem; més que aquestas tingan una *Junta*... també ho sapiguérem quan a Bellmunt ab una sola visita quedaren las quatre parts de son terme filoxerades.

Y aquestos anys, la tal Junta ha treballat de valent, donchs no solzament la filoxera avansa, si que de res han servit los molts y molts quartos que 's agricultors tenen fora de la butzaca pera la escusa filoxera (plaga del camp.)

Per un vehí de Castellveil se presentá abir en nostre Municipio una guinea cassada dins del terme de nostra ciutat a las quatre de la matinata del mateix dia d'ahir.

Se doná per dita Corporación al referit cassador lo premi que s'acostuma a donar als que cassan tant perjudicials animals danyins, tallant al que hem anomenat un tros d'orella en senyal de que li ha sigut donada la prima que s'acostuma.

Abir la Junta local d'Instrucción pública presidida per lo M.ltre. Sr. Alcalde D. Joseph M. Borrás visitá algunas de las escuelas municipales para examinar als noys que hi concorren.

Hem tingut lo gust de rebre la visita y de saludarlo al ilustre enginyer naval, lo general D. Andreu A. Comerma, autor del anomenat dich de la Campana de *El Ferrol*.

Desitjém a tan ilustre amic nostre que sa estada en aquesta ciutat li sia ben grata.

Diu un confrare de Sitges, que en la tarde del passat dijous correngué la ven de que la mar escupia a la platja gran quantitat de llanuas, que una vegada obertas contenian llagostins en conserva. Lo fet fou cert, essent molts los pescadors que venentlas se feren un bon jornal: algunas llanuas portavan encara l'etiqueta, pero no va pogueren conseguir cap per lo confrare.

Lo senyor Delegat d'Hisenda ha rebut una circular de la Direcció general del Tresor públich, donant instruccions respecte a la forma en que s'han de verificar los pagos de tota los lliuraments que s'rebien en aquesta Delegación fins lo 30 del actual; en sa consecuencia, tots los lliuraments de carácter preferent y no preferent, deuen ser presentats per los interessats en la Intervención, para desde ara poguer ferse lo respectiu senyalament de pago.

S'ha disposat que s'envihin a las Comissions liquidadoras dels coscos, tots los expedients sobre alcanos de morts, regressats per inútils, malalts ó a continuar, sia cualsevol l'estat en que trobin dits expedients.

Lo senyor viscónsul regent del Consulat d'Austria Hungria a Barcelona ha rebut lo següent remittit de la embaixada de sa nació a Madrid.

«La embaixada Imperial y Real d'Austria-Hungria en aquesta cort, desitjant evitar qualsevol erro de concepte que pogués ocasionar perjudici al públich, posa en coneixement del mateix que la Societat Mútua de Segurs que ab lo nom «Austria-Hungria» y domiciliada a Madrid, carrer de Preciados, 23, funciona fa alguns anys a Espanya, careix d'autorización del Govern austro-húngar per usar tal nom com a rahó social y no té relaciones ni conexió de cap mena ab capitalistes ó súbdits d'aquell país.»

Ho fem avinent a nostres lectors per lo que puga conveníroshi.

Tenint necessitat la companyia arrendataria de tabacos de liquidar ab lo tresor, precisament dintre del mes corrent, las operaciones realissasas durant lo mateix per lo servey del giro mútuo desde 'l dia 23 en las subalternas y desde 'l 27 en la oficina de la representació, se suspendrá la expenció de lliuransas de giro nacional y las imposicions de giro internacional hispano-portugués, tornant a reanudarse aquets serveys lo dia primer de Juliol, ab los nous impresos.

Lo pago de lliuransas girades no snfreix cap interrupció, poguentlas fer efectivas tots los dias hábils, a las horas de costum.

Han acabat las operaciones de la sega del blat en la comarca de Sitges. La collita ha sigut bona y de classe superior en sa major part.

Per la Direcció general d'Instrucción pública s'ha acordat que las pllassas de supernumeraris de la Central de mestres se proveheixin per oposició; que las de la Central de mestres se proveheixin per lo concurs a que s' refereix las disposició tranzitoria del Real de-

cret de 23 de Septemhle últim, y que pera las demás se dongui preferencia a les actuals auxiliars y sustituts.

Lo recaudat abir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja a pesetas 1252'65.

Crónica del diumenge

Dos dinars á Salou

De bon matí, avans que 'l Sol deixés son gronxat lilit per las oras del Mediterrani y cunip int un deber de cortesia que 'ns imposava l'ensenyar aquella hermosa pla'ja a un extranger Mr. Louis Perrin, em-prenguerem un viatge a Salou ab lo tren de dos quarts de cinch.

Complertament deserta se trobava aquella barrada a la nostra arribada y com no hi ha en la mateixa res d'interés pera 'l «touriste», sense pensarnoshi contractarem una barqueta y del moll nos trasladárem al Lazareth, més ben dit a lo que fou lo Lazareth, donchs cap dels edificis se manté actualment en peu.

No ofereix un viatge curt, impresions que poguer recullir pera ésser consignadas, ja que las pocas que un registra en son carnet de notas, son d'un carácter més que íntim personal.

Al retornar a Salou ja havia arribat lo tren de las deu del matí que enllassa ab lo correu de Barcelona cap a Valencia y com en lo Restaurant de devant de la estació del tranvía s'hi havian de celebrar dos dinars, poguerem observar la animació que aquestos dos actes motiyaban.

Los primers en arribar eran varis cassadors, quin número anava creixent a mida que s'acostava l'hora del apat, donchs foren bastants los cassadors que assistinhi, vingueren en carruatje.

L'altre dinar lo celebraren un bon número de tenders de pesca salada de nostra població, y contribuïrem Mr. Perrin y jo a fer lo terçeto dels dinars.

Tots se celebraren ab la major fraternitat y al destapar se lo champagne en la taula del dels cassadors (també se 'n destapá a las altres; més nos brindá) s'iniciaren los brindis, fent ús de la paraula los senyors Chulvi, President de «La Protectora» y Secretari de la Delegación de la Asociación de cassadors d'Espanya, de Tarragona, y 's senyors Sabaté, Bonet y Casellas, de Reus, versant los parlaments de tots sobre la conveniencia de la unió de tots los cassadors y especialment los de Tarragona y Reus, unió que s'considerava feta desde aquell instant; y llessantse també la idea que aquell acte celebrat ab tanta harmonia podía considerarse com un factor de la unió de las dos poblacions respectivas: Tarragona y Reus.

No va faltar qui, *sotto voce*, va fer present lo del nou ferrocarril y 'l senyor Chulvi director del *Diario de Tarragona* y regidor individuo de la Comisió del Ajuntament de Tarragona, que té entre mans aquest assumpto, va prometre ferse eco de las aspiracions dels reusenchs dins la Comisió y defensar las nostras pretensions en son periódich per considerarias justas y creure que es convenient als interessos de Tarragona lo que 'l nou ferrocarril tingui la seva estació en nostra ciutat.

Se llegí tot-seguit un telégrama del Gobernador civil senyor Luengo autorisant lo tir de colom; telégrama que fou contestat donant un vot de gracias a aquella autoritat.

Y acabá la festa fentse lo tir de colom també ab tota harmonia.

Concert en los cafés de París y España

Ab motiu dels concerts que tingueren lloch en los mentats establiments aquestos se vegeren plens de gom a gom aixís com tota la plassa de Prim donnanthi un aspecte de festa molt afalagador.

Las pessas que s'tocaren foren executadas ab molta justesa mereixent los aplaudiments de tota la concurrencia que obligaren a repetir las casi totas.

Molt ens plau lo detémini dels du-nyos de dits cafés ja que son las únicas diversions públicas de que disfrutém los dias de festa del present istiu.

En lo «Círcul Artístich Catalá»

Favorescudá per numerós y distingit públich se vegé aquesta societat ab motiu del benefici de la notable actriu Sra. Neus Canaval. Se posaren en escena las obras «Lo pagés de l'olla» sarsuela en un acte en la que hi prengueren part los senyors Barba y Martorell y la beneficiada; la divertida comedia «Campi qui puga» desempenyada per los senyors Isern, Barba y Martorell y la Sra. Canaval y per fi de festa la sarsuela castellana «Niña Pancha» en la que tant se disingeix la mentada actriu, secundantla los senyors Barba é Isern. Totas las obras foren molt ben interpretadas fent gala la beneficiada de las sevas facultats com a actriu y com a cantant.

En un dels intermedis foren presentats varis regalos de molt bon gust, ofrena d'alguns admiradors de la senyora Canaval, los quals foren rebuts ab molts aplaudiments donent prova de las simpatias que ella ha sabut captarse entre 'ls socis del «Círcul Artístich».

Rebi la senyora Canaval nostra felicitació per l'èxit obtingut.

Secció oficial

Edicte

ANUNCIANT L' APREMI DE PRIMER GRAU

Contribució Rústica, Urbana, Industrial, Patents, Alcohol, Canon mines y carruatges de luço.

Don Francisco Sanchez Gomez, Agent Executiu pera fer efectius los deutes a la Hisenda pública en aquest districte municipal de Reus.

Faig sapiguer: Que per lo senyor Tresorer d' Hisenda d' aquesta provincia, s' ha dictat ab fetxa 17 del corrent mes la providencia del tenor següent:

«Providencia d' apremi de primer grau.—Mijjansant no haver satisfet sas cuotas los contribuents expressats en la precedent certificació dins los passos hábils que se 's hi senyalaren en los edictes de cobrensa que 's ficsaren en aquesta localitat ab la deguda anticipació avans d' ob'irse 'l pago de dita contribució corresponent al quart trimestre d' aquest any económic, ni després en los dies concedits pera efectuarho en lo segon període, quedan incurso en lo recarrech del 5 per 100 sobre sas respectivias cuotas que marca l' art. 11 de la Instrucció de 12 de 1888; en la inteligencia de que si en lo terme de tres dias, á comptar desde la publicació d' aquest acort per edictes, no satisfan los morosos lo principal y recarrechs referits, s' expedirà l' apremi de segon grau. Y faig entendre al Agent Executiu la precisa obligació que te de consignar en los recibos talonaris l' import del recarrech que cade deudor satisfassi.»

Y en sa virtut se invita als deudors d' aquest Districte municipal pera que en lo terme de tres dias contaders al següent en que 's publiqui aquest edicte, satisfassin sas cuotas y 'l recarrech del 5 per 100 en que han incorregut per sa morositat, en la inteligencia que transcorregut aquest plasso se 's imposará 'l recarrech de segon grau.

Lo que s' anuncia el públich en compliment del parrafo quint del art. 14 de l' Instrucció para 'l procediment contra deudors a la Hisenda pública de 12 de Maig de 1888.

Donat a Reus a 19 Juny de mil vuytoents noranta nou.—L' Agent Executiu, F. Sanchez

Se cobrará en la capital de la zona los dias 21, 22 y 23, del actual mes de Juny a l' tarda. En Reus Carrer Sta. Ana, núm. 24 baixos.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Macari.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a un quart de vuyt tindrà lloch la funció setmanal de S. Antoni de Padua y desseguida la Novena de S. Lluís Gonzaga que en los dias següents fins dijous seguirá a dos quarts de vuyt.

Sant de demá.—Sant Lluís Gonzaga

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 17

Procedent de Bilbao y escalas vapor espanyol «Julian» de 593 toneladas, ab efectes, consignat als senyors Fills de Benigno López.

Despatzadas

Pera Barcelona vapor espanyol «Julian», ab tranzit.

Pera San Carlos llaut espanyol «Joven Pepe», ab lastre.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'80	Aduanas	93'
Exterior	62'80	Norts	49'85
Amortisable		Fransas	40'20
Cubas 1896	70'50	Filipinas	12'45
Cubas 1890	60'50	Obs. 6 0/0 Fransa	84'50
Exterior París	64'50	Id. 3 0/0	43'37
GIROS			
París	23'60	Londres	31'15

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	62'72	Cubas del 86	70'62
Orenses	12'30	Cubas del 90	60'62
S. Juan		Aduanas	93'
Norts	49'90	Ob. 5 0/0 Almansa	86'
Fransas	40'20	Id. 3 0/0 Fransa	43'25
Filipinas	77'		
PARIS			
Exterior	63'90	Norts	
GIROS			
París	23'60	Londres	31'15

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valers cotisables de

LO SOMATENT

Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas d' or de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper
Londres 60 dias fetxa.			
» 8 dias vista			
París 90 dias fetxa		33'50	30'90
París vista		22'	22'25
Perpignan vista			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
Gas Reusense.	625	610	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	495		
Manufacturera de Algodón	90	100	
Companya Reusense de Tránsvias			
Companya Reusense de Tránsvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons facils de comendre, la societat «Gas eleusense» acaba de ficsar preus inverossimils al fluit Réctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense donará com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprehentho aixís nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demansas que indubtablement, he de rebre del públich reusench y a las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 's preus que 'l «Gas Reusense» ficsa a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirà pera 's seus abonats los preus següents:

	Ptas.
Una lámpara incandescent de 5 bujias	1'25
» » de 10 »	1'75
» » de 16 »	2'50
» » de 25 »	3'75
Preu del kilowat, hora.	0'50

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta a la lluyta, a eila anem ab la tranquilidat del qui no la ha provocat devent solzament fer una

manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos. Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

Academia Mercantil

CARRER DE SANTA ANA NÚM. 9

dirigida per

D. LOUIS ROUGET

S' ensenyarán per un método facilissim los idiomas FRANCÉS É INGLÉS. Aixís mateix se donarán lliçons de CALCUL MERCANTIL, TENEDORIA DE LLIBRES, REFORMA DE LLETRA Y DIBUIX INDUSTRIAL. Tot a preus reduhidíssims.

Horas de classe: de las 8 del matí a la una de la tarde y de las 3 de la tarde a las 7 de la nit.
Clases especials de FRANCÉS de 8 a 9 de la nit a TRES PESSETAS AL MES.
També hi ha classes especials pera senyoretas.

ESCORIAS THOMAS

Végia l' anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12

Telégramas

Madrid 19

Un despaig de Washigton dona compte d' un nou combat entre nortamericans y tagalos al Nort de Luzón.

Se desconeixen detalls y s' assegura en lo despaig que 's rebeldes tingueren molts morts y ferits.

—Ha sortit ab direcció a Asturias lo general Ordoñez, encarregat d' activar la construcció de las baterias enclavadas en aquellas costas.

Sobre 'l viaje del citat general se fan molts comentaris.

—Los republicans censuran que 's mantingui en los presupuestos la xifra de gastos y s' assegura que baix aquest punt de vista lo Sr. Pi y Margall combatirá la obra del ministre d' Hisenda.

També s' dio que la minoria republicana s' oposará resoltament a que s' emplehin los recursos del Treasor en obras de fortificacions y en material de guerra sense justificació previa.

—Parlant lo Sr. Romero Robledo dels presupuestos, ha dit que estudiará la naturalesa de la nova emissió y la classe de valors que s' invertiran, assumptos de gran importancia y que mereixen ficsar l' atenció del país.

—Telégramas de París donen compte de que una societat hamburguesa americana ha adquirit lo vapor espanyol «Columbia», per un preu rasonable tant per lo comprador com per lo venedor.

—Dihen de Londres que dintre pochijs dias comensará una Conferencia internacional, de caràcter semi-oficial, pera discutir nacional é internacionalment las cuestiones referents a la etrata de blancas. A dita conferencia hi assistirán més de 300 delegats.

Las naciones que se sap hi concorrerán son Russia, Alemania, Fransa, Austria, Bélgica, Holanda, Dinamarca, Suecia y Noruega, Estats Units y Suissa.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctrich, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Una lámpara incandescent de 5 bujias,	passetas 1'25 al mes.
» » de 10 »	» » 1'75 al »
» » de 16 »	» » 2'50 al »
» » de 25 »	» » 3'75 al »

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d' una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) passetas 0'50.

Així mateix continuarà practicant gratuitamente las instalacions particulars.

Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

Singles 12

LIBRERIA

Singles 12

REUS

REUS

Cumplert assortit d' objectes d' escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singles, 12.—Reus.

Llibre important
CARTILLA RÚSTICA
PER US DELS PLANTADORS

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrà en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicadas ab claritat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà; entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc; seguit d'altres no menys importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més practichs e inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugà compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 pàgines en bon paper y clara impressió, enquadernat a la holandesa y 's ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

PAPERS PINTATS
PERA HABITACIONS

Glassat, pera cristals:

Varis fabricants, nacionals y extranjer, han cregut convenient establir a Barcelona un dipòsit pera que l'públic pugà adquirir dits generos al mateix preu de fabrica, essent encarrègat d'això, l'antich almaceenista Josep Ventura Millàs en son gran despais, situat en los carrers Petritxol, núm. 9, y Roca, núm. 22.

Publicacions regionalistas que s' reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagès», quinzenal, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. — «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. — «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. — «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. — «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. — «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. — «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. — «El Vendrellenès», setmanari de Catalunya, del Vendrell. — «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). — «Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). — «El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS
LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINFÀ		PULPA	
	Ptas.		Ptas.
Tube pera 2 ó 3 vacunas.	1'00	Placas pera 3 a 4 vacunas.	1'50
Tube pera 8 a 10 vacunas.	1'50	Placas pera 6 a 8 vacunas.	3'00
Tube pera 20 a 25 vacunas.	3'00	Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Estoig ab 5 tubes pera 2 a 3 vacunas.	4'00	Frascos pera 50 vacunas.	15'00

LLET PURA DE VACA
VACAS SUISSAS
Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus
Francisco Gras y Elias
3 pessetas exemplar. — Se ven en aquesta impremta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADO. FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH-

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS GALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

Lo més econòmic, lo més eficas, lo més durader

balx garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15-12 A 16-0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

No vos edivocuen... Reus